

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2024-6-007 (Soruşturma/Uzlaşma)
Karar Sayısı : 25-43/1049-601
Karar Tarihi : 20.11.2025

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Rıdvan DURAN,
Ayşe USLU CEVLEK

B. RAPORTÖRLER : Muhammet Murat KARAKAYA, Elif Nurdan ŞARBAK ŞAHİN,
Enes PAYLAŞAN, Kamil Enes PÖGE, Ahmet Burak
KARADUMAN, Atahan YALÇINKAYA, Gizem ÖZSÖZ,
Rumeysa BALÇIK, Ayşen KAZAN, Mehmet GÖKTAŞ,
Volkan AYHAN

C. UZLAŞMA TARAFI: Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti
Temsilcisi: Av. Salim AYDEMİR
Mehmet Akif Ersoy Mah. 274. Sok. Wings Ankara A Blok
No:74 Yenimahalle/Ankara

D. ŞİKÂYET EDEN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

(1) **E. DOSYA KONUSU** : Rekabet Kurulunun 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararı ile otomotiv sektöründe lastik üretimi ve dağıtım alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca hakkında soruşturma açılan Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti'nin 06.11.2025 tarih ve 25-41/1012-MUA sayılı uzlaşma ara kararına istinaden göndermiş olduğu uzlaşma metni neticesinde, Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti. hakkında yürütülen soruşturmanın sonlandırılması.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Otomotiv sektöründe lastik üretimi ve dağıtım alanında faaliyet gösteren ve aralarında Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti'nin (PROLAS) de bulunduğu bazı teşebbüslerin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesini ihlal ettikleri iddiası.

G. DOSYA EVRELERİ:

(3) Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 04.01.2024 tarih ve 46906 sayı ile intikal eden gizlilik talepli başvuruya ilişkin olarak hazırlanan 04.03.2024 tarihli ve 2024-6-007/İI sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 07.03.2024 tarihli toplantısında görüşülerek 24-12/230-M sayı ile otomotiv sektöründe lastik üretimi ve dağıtım alanında faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

(4) Söz konusu önaraştırma kapsamında düzenlenen 18.11.2024 tarihli ve 2024-6-007/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 21.11.2024 tarihli toplantısında görüşülerek 24-49/1091-M sayı ile; Abdullah Özdoğan Ticaret Otomotiv Petrol İnşaat

Makina Sanayi İthalat ve İhracat Limited Şirketi (ABDULLAH ÖZDOĞAN)¹, Abdulkadir Özcan Otom. Lastik. San. Tic. AŞ (AKO), Aydın Lastik Sat. Ser. Hiz. Ltd. Şti. (AYDIN LASTİK), Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret AŞ (BRİSA), Cengizler Oto Lastik Pazarlama İnşaat Turizm Nakliyat Tekstil Emlak İthalat ve İhracat Sanayi Ticaret Limited Şirketi (CENGİZLER), Otomotiv Lastikleri Tevzi AŞ (CONTINENTAL), Goodyear Lastikleri Türk AŞ (GOODYEAR), Gürlas Oto Lastik San. Tic. Ltd. Şti. (GÜRLAS), Hankook Lastikleri AŞ (HANKOOK), Kardeşler Ulaşım Jant Mot. Araçlar ve Servis Hizmetleri Ticaret Ltd. Şti. (KARDEŞLER ULAŞIM), Michelin Lastikleri Ticaret AŞ (MICHELIN), Modül Lastik Otomotiv Ticaret Anonim Şirketi (MODÜL), ÖZCANLAR LASTİK, Pirelli Otomobil Lastikleri AŞ (PIRELLI), PROLAS, Prometeon Turkey Endüstriyel ve Ticari Lastikler AŞ (PROMETEON) ve Tatko Lastik Sanayi ve Ticaret AŞ (TATKO) hakkında, anılan teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.

- (5) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca hazırlanan Soruşturma Bildirimi, 29.11.2024 tarihli, 101550 sayılı yazı ile PROLAS'a tebliğ edilmiştir.
- (6) Soruşturma aşamasında üretici/distribütör konumundaki soruşturma tarafları teşebbüslerin genel merkezleri ile çeşitli bayilerinde yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.
- (7) PROLAS tarafından, Kurum kayıtlarına 26.12.2024 tarih ve 60688 sayı ile intikal eden dilekçe ile, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası ve 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Öneri Kararlarında ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (2021/2 sayılı Tebliğ) uyarınca taahhüt başvurusunda; 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin beşinci ve devam eden fıkraları ile Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik (Uzlaşma Yönetmeliği) kapsamında uzlaşma talebinde bulunulmuştur. Kurul, 13.02.2025 tarihli ve 25-06/138-M sayılı kararı ile teşebbüsün taahhüt başvurusunu reddetmiş, teşebbüsün uzlaşma talebine ilişkin kararını ise Uzlaşma Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında ertelemiştir.
- (8) Kurulun 24.04.2025 tarihli ve 25-16/386-M sayılı kararı ile, soruşturmanın süresi 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca bitiminden itibaren altı ay uzatılmıştır.
- (9) Dosya kapsamında ayrıca, 08.05.2025 tarihinde Üstündağ Lastik İthalat ve Ticaret AŞ'de (ÜSTÜNDAĞ) yerinde inceleme yapılmış, yerinde inceleme kapsamında elde edilen birtakım deliller çerçevesinde, Kurulun 26.06.2025 tarihli ve 25-23/560-M sayılı kararıyla, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla ÜSTÜNDAĞ hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına ve bu soruşturmanın Kurulun 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararı uyarınca başlatılan soruşturma ile birleştirilmesine karar verilmiştir.
- (10) Devam eden süreçte, PROLAS'ın uzlaşma talebi Kurulun 23.10.2025 tarihli toplantısında görüşülerek 25-40/946-M sayı ile teşebbüsle uzlaşma görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir. İlgili Kurul kararı, 23.10.2025 tarihli ve 127127 sayılı yazı ile PROLAS'a bildirilmiştir.

¹ ABDULLAH ÖZDOĞAN hakkında, teşebbüsün "Abdullah Özdoğan Tic. Oto. Tur. Tek İnş. Nak. Mak. San. İth. İhr. Tic. Ltd. Şti." şeklindeki eski ticaret ünvanıyla soruşturma açılmış olmakla birlikte Kurulun 05.12.2024 tarihli ve 24-52/1164-M sayılı kararı ile teşebbüsün ünvanı güncel şekliyle değiştirilmiştir.

- (11) Anılan karar çerçevesinde 24.10.2025 tarihinde saat 15.10'da, teşebbüsle uzlaşma görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Uzlaşma Yönetmeliği'nin 6. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yapılan görüşmede teşebbüse dosya konusu iddiaların içeriği, isnat edilen ihlalin niteliği, kapsamı ve süresi, uzlaşma tarafı olan teşebbüs hakkında ihlal isnadına dayanak oluşturan başlıca belgeler, sürecin uzlaşma ile sonuçlanması halinde uygulanabilecek indirim oranı ve uzlaşma tarafına verilebilecek idari para cezası aralığı hakkında bilgi verilmiştir. Teşebbüs tarafından uzlaşma sürecine devam etme iradesi beyan edilmiş olup teşebbüs tarafından uzlaşma sürecine ilişkin olarak sunulan ek beyanlar 27.10.2025 tarih ve 75620 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (12) PROLAS'ın uzlaşma sürecinin devamı yönündeki talebi çerçevesinde hazırlanan 05.11.2025 tarihli ve 2024-6-007/BN-19 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 06.11.2025 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 25-41/1012-MUA sayılı uzlaşma ara kararı alınmıştır. İlgili karar, PROLAS'a 11.11.2025 tarihinde tebliğ edilmiş olup uzlaşma ara kararına istinaden PROLAS tarafından sunulan uzlaşma metni 13.11.2025 tarih ve 76621 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Konuya ilişkin olarak hazırlanan 14.11.2025 tarihli ve 2024-6-007/BN-29 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (13) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda özetle; Kurulun 06.11.2025 tarihli ve 25-41/1012-MUA sayılı uzlaşma ara kararı ile PROLAS tarafından sunulan uzlaşma metni çerçevesinde, Kurulun 21.11.2024 tarihli, 24-49/1091-M sayılı kararıyla başlatılan soruşturmanın PROLAS bakımından uzlaşma usulü ile sonlandırılabilirliği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. PROLAS Hakkında Bilgi

- (14) PROLAS faaliyete başladığı 2016 yılından itibaren Ankara'da BRİSA bayisi olarak lastik satışı alanında faaliyet göstermektedir. Teşebbüs kuruluşundan bu yana BRİSA'nın toptancı bayiliğini yürütmekle birlikte beş farklı şubesinde ayrıca perakende lastik satışı da yapılmaktadır. PROLAS'ın satışını gerçekleştirdiği ürün grubunu binek, SUV ve hafif ticari araç lastikleri oluşturmakta ve bu kapsamda toptan ve perakende olmak üzere iki farklı kanalda faaliyet gösterilmektedir.²

I.2. Sektöre İlişkin Bilgi

- (15) Lastik; içinde belli bir basınçta hava bulunan, yol ile araç arasında teması sağlamak üzere kullanılan ve bileşiminde kauçuk, kord bezi, çelik teller ve birçok kimyasal bulunduran kompozit yapıda, ileri teknoloji gerektiren bir süreç ile üretilen, aracın en önemli parçalarından biridir³. Lastik, gerek insan gerekse ürün taşımacılığını mümkün kılan önemli bir mobilite vasıtası olup kalitesine göre seyahatin ve tedarikin azami ölçüde verimli, konforlu ve güvenli biçimde sağlanması amacıyla hizmet etmektedir.⁴
- (16) Lastikte kalite unsuru, aşınmaların ve yıpranmaların asgari ölçüde cereyan etmesi, özellikle yağışlı hava koşullarında güvenli tutuş sağlanması, yuvarlanma direncinden kaynaklanan düşük yakıt verimliliği ve yüksek karbondioksit salınımını sınırlaması etrafında şekillenmektedir.⁵ Belirtilen kalite unsurlarına Avrupa Birliği (AB) tarafından öngörülen düzenlemeler çerçevesinde lastiklerin etiketlerinde yer verilmektedir. Bu

² Teşebbüsün son üç yıldaki yıllık satışlarının %(.....)'in üzerindeki kısmını toptan satışlar, kalan kısmını ise perakende satışlar oluşturmaktadır. Teşebbüsün filo satışı bulunmamaktadır.

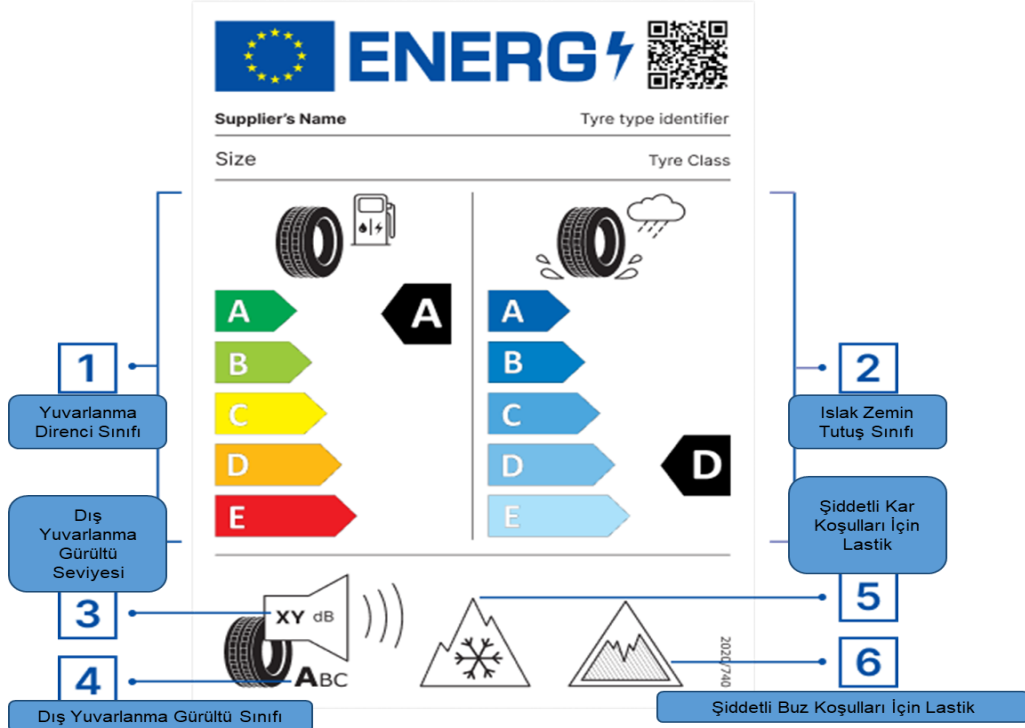
³ Betül Canan ÖZKAHRAMAN, Lastik Sektöründe Faaliyet Gösteren İşletmelerde İSG Risklerinin Tespiti ve Çözüm Önerileri, İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanlık Tezi (2016), s. 3 vd.

⁴ The Economic Impact of the EU Tyre Manufacturing Industry, Oxford Economics (2024), s. 6.

⁵ A.g.e., s. 10.

hususla ilişkin olarak AB tarafından yayımlanan ilk düzenleme 25.11.2009 tarihinde kabul edilen 1222/2009 sayılı Tüzük'tür. Yuvarlanma direnci (yakıt verimliliği), ıslak zemin fren performansı (ıslak tutuş) ve dış gürültü seviyesi unsurları hakkında alıcıların bilgilendirilmesinin amaçlandığı Tüzük, 25.05.2020 tarihinde kabul edilen 2020/740 sayılı Tüzük ile güncellenmiştir. 2020/740 sayılı Tüzük hükümleri ile lastik etiketlerine 1222/2009 sayılı Tüzük'te öngörülen kalite unsurlarına ek olarak kara (*severe snow*) ve buza (*severe ice*) ilişkin performans sembolleri de dâhil edilmiştir⁶. Bu çerçevede, 2020/740 sayılı Tüzük hükümleri kapsamında güncel lastik etiketi kullanımı aşağıdaki şekildedir:

Görsel 1: 2020/740 sayılı Tüzük Hükümleri Çerçevesinde Üretilen Lastik Etiketleri

Kaynak: https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/product-list/tyres_en (Erişim Tarihi: 06.08.2025).

- (17) Türkiye'de lastik sektöründe faaliyet gösteren yerli ve yabancı birçok teşebbüs bulunmakta olup sektörün yapısı genel olarak üreticilerden, ithalatçılardan, toptancılardan ve perakendecilerden oluşmaktadır. Lastik üretimini Türkiye'de gerçekleştiren başlıca firmalar BRİSA, GOODYEAR, PIRELLI, PROMETON, AKO ve Özka Lastik ve Kauçuk Sanayi ve Ticaret AŞ'dir (ÖZKA). Türkiye'de herhangi bir üretimi olmayan ve yurt dışında üretilen lastikleri ithal ederek satış yapan ithalatçı konumundaki başlıca firmalar ise HANKOOK, MICHELIN, CONTINENTAL ve Nexen Lastikleri AŞ'dir. HANKOOK, MICHELIN, CONTINENTAL gibi ithal markaların kendi bayi teşkilatları bulunmakta; TATKO ve ÜSTÜNDAĞ gibi teşebbüsler ise satışlarını distribütörlük yoluyla gerçekleştirmektedir.
- (18) Üreticiler/distribütörler ürün farklılaştırması, çeşitli segmentlerde kendini konumlandırma, tüketici algısı gibi sebepler ile aynı çatı altında farklı markalı lastikleri satabilmektedir. Aşağıdaki tabloda, soruşturma tarafı üretici/distribütör teşebbüsler ve satışa sundukları lastik markaları gösterilmektedir.

⁶ https://energy-efficient-products.ec.europa.eu/product-list/tyres_en (Erişim Tarihi: 06.08.2025).

Tablo 1: Üreticilerin/Distribütörlerin Çatısı Altındaki Lastik Markaları

Üretici/Distribütör	Marka
AKO	Petlas-Starmaxx-Milestone-Funtoma-Harvester-Dunlop-Falken-Maxxis-Toyo Tires
BRİSA	Bridgestone-Dayton-Saetta-Lassa-Firestone-Kinesis-Bandag-Protread-Cutcure*-Veloxia
CONTINENTAL	Continental-Barum-Matador-Uniroyal-Semperit-Gislaved-Viking-General Tire
GOODYEAR	Goodyear-Fulda-Sava-Debica-Kelly
HANKOOK	Hankook-Lauffenn
MICHELIN	Michelin-BFG (BF Goodrich)-Kormoran-Tigar-Riken-Taurus-Kleber-Recamic-NewLife
PIRELLI	Pirelli
PROMETEON	Prometeon-Anteo-Tegryst-Eracle-Pharos-Pirelli-Formula

- (19) Lastik sektöründe; binek araç lastikleri (otomobil/SUV ve hafif ticari araçların ihtiyaçlarına yönelik binek araç lastikleri), ağır ticari araç lastikleri (kamyon, otobüs, treyler vb. gibi ağır vasıta araçlar için lastikler); özel amaçlı lastikler (forklift, zirai grup ve iş makinesi lastikleri) ve motosiklet, bisiklet ve mobilet gibi araçlar için de iki teker lastikleri gibi ürün grupları yer almaktadır.
- (20) Aşağıda yer verilen tabloda lastik pazarına ilişkin ürün gruplarının binek/SUV, hafif ticari ve ağır ticari araç kırılımında adet bakımından dağılımına yer verilmektedir.

Tablo 2: Türkiye Lastik Pazarının Ürün Grupları Bakımından Yıllar İtibarıyla Adet Bazında Tahmini Dağılımı

	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
Binek/SUV	15.843.851	73,17	18.177.384	76,44	18.726.650	82,66	8.910.781	81,06
Hafif Ticari	3.028.841	13,99	2.794.628	11,75	1.631.835	7,20	1.125.654	10,24
Ağır Ticari	2.780.166	12,84	2.808.512	11,81	2.295.653	10,13	955.839	8,70
Toplam	21.692.136	100,00	23.824.540	100,00	22.700.365	100,00	11.010.697	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (21) Tablo-2'deki veriler incelendiğinde, binek/SUV'un 2022 yılında toplam satışların yaklaşık %74, 2023 yılında yaklaşık %75, 2024 yılında yaklaşık %82, 2025 yılının ilk altı ayında ise yaklaşık %80 oranını kapsadığı, hafif ticari ile ağır ticari lastiklerin toplam ürün grupları içerisindeki payının ise söz konusu yıllar itibarıyla ayrı ayrı %13 ila %7 oranlarında seyrettiği görülmektedir. Teşebbüslerden elde edilen veriler çerçevesinde yapılan hesaplamanın Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan araç parkı verileriyle de örtüştüğü değerlendirilmektedir. Bu kapsamda Tablo-3'te yer verildiği üzere, Türkiye'deki motorlu kara taşıtları sayısının araç segmentlerine dağılımına bakıldığında binek/SUV araçların toplam araçlara oranının 2022 yılından itibaren düzenli şekilde arttığı, hafif ve ağır ticari araçların ise oransal olarak düşüşte olduğu anlaşılmaktadır.

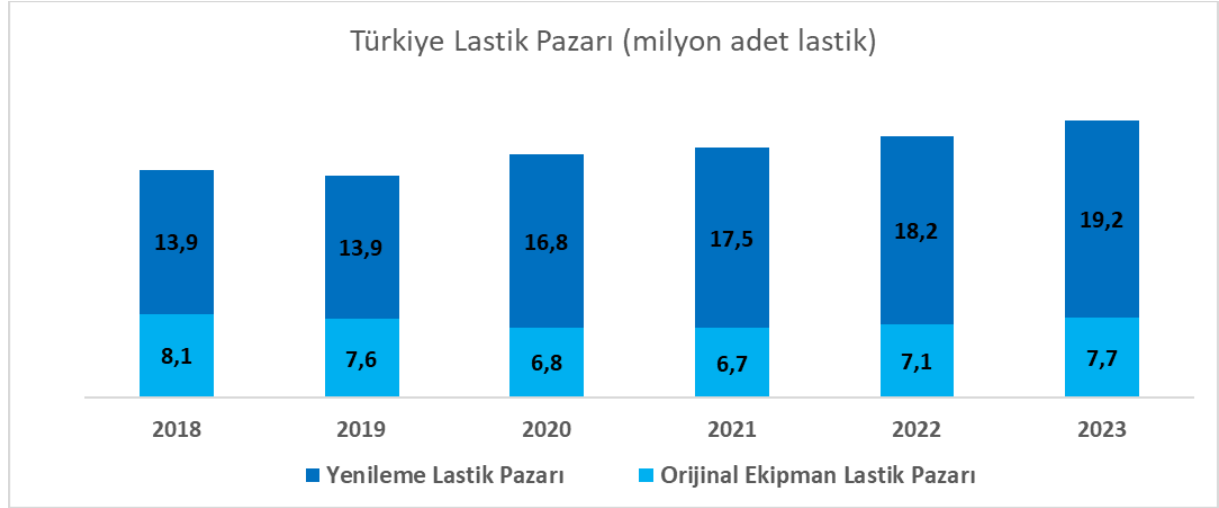
Tablo 3: Türkiye'deki Motorlu Kara Taşıtları Sayısı

	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
Binek/SUV	14.269.352	70,77	15.221.134	71,19	16.232.458	71,6	16.739.977	71,82
Hafif Ticari	4.764.805	23,63	4.989.872	23,34	5.225.895	23,05	5.334.113	22,89
Ağır Ticari	1.127.567	5,59	1.170.533	5,47	1.213.742	5,35	1.232.731	5,29
Toplam	21.692.136	100,00	23.824.540	100,00	22.700.365	100,00	11.010.697	100,00

Kaynak: TÜİK (<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Motorlu-Kara-Tasitlari-Haziran-2025-54042>, Erişim Tarihi: 09.10.2025)

- (22) İlâveten hava koşulları bakımından da binek/kamyonet lastiklerinde yaz, kış ve dört mevsim lastikleri⁷ olmak üzere üçlü bir ayırım söz konusuyken bu ayırım kamyon/ağır vasıta lastiklerinde ise yaz ve kış lastikleri olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır. Kış lastikleri bakımından, şehirler arası yolcu ve eşya taşımalarında kullanılan araçlarda Kış Lastiği Kullanma Zorunluluğu ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ hükümleri kapsamında her yılın 1 Aralık tarihi ile takip eden yılın 1 Nisan tarihi arasında kalan dört aylık dönemde kış lastiği kullanılması zorunludur⁸.
- (23) Türkiye lastik pazarı; araçların ilk üretimi sırasında kullanılan lastiklerin oluşturduğu ve çoğunlukla araç üreticisi ile lastik üreticisi arasında doğrudan teknik ve ticari ilişkiler neticesinde gerçekleştirilen satışların oluşturduğu “orijinal ekipman (OE) pazarı” ve araçların üretimi sırasında kullanılan lastiklerin değiştirilmesiyle gerçekleşen satışların oluşturduğu “yenileme pazarı” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Aşağıda yer alan tabloda toplam pazar içerisinde yıllar itibarıyla binek, hafif ticari ve ağır ticari araç lastikleri için yenileme lastik pazarı ile OE lastik pazarının adet bakımından dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 1: Türkiye’de Lastik Yenileme Pazarının ve OE Lastik Pazarının Adetsel Dağılımı⁹

- (24) Grafik-1’de görüldüğü üzere 2022 yılında 25,3 milyon adet olan toplam lastik pazarının 18,2 milyonu yenileme pazarından meydana gelirken 7,1 milyonu ise OE pazarından oluşmaktadır. Aynı şekilde 2023 yılı itibarı ile toplam 26,9 milyondan oluşan pazarın 19,2 milyonu yenileme pazarından, 7,7 milyonu ise OE pazarından meydana gelmektedir.
- (25) Lastik yenileme pazarında; bağımsız perakendeciler, toptancılar, OE plazalar, filo ve kurum satışları gibi alt kanallar mevcuttur. Aynı zamanda pazarda çevrim içi lastik satıcıları ve bazı rakip teşebbüslerin lastik ve araç bakım servisi sağlayan bayilerinin satış ve servis noktaları (Euromaster, Otopratik, Propratik vb.) gibi satış kanalları da bulunmaktadır.

⁷ Yaz lastikleri sıcak hava koşullarında yüksek performans ve güvenlik sağlarken kış lastikleri ise soğuk havalarda yol tutuşunu artırmak üzere tasarlanmıştır. İliman iklimlerde tercih edilen dört mevsim lastikleri ise yıl boyunca kullanılabilen lastiklerdir.

⁸ 04.10.2025 tarihli ve 33037 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kış Lastiği Kullanma Zorunluluğu ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile ilgili tarihler 15 Kasım – 15 Nisan arası olarak güncellenmiştir.

⁹ GlobalData Q2 2024 Raporu.

- (26) Filo müşterisi kapsamında binek lastikler bakımından uluslararası veya ulusal ölçekte ve büyük hacimde faaliyet gösteren uzun ve/veya kısa süreli araç kiralaması yapan şirketler, finansal araç kiralaması yapmayan, kendine ait (öz mal) araçları olan küçük/orta ya da büyük ölçekli şirketler; ticari lastikler bakımından ise uluslararası ve bölgesel taşımacılık filoları, inşaat/hafriyat filoları (yol içi ve yol dışı), otobüs firmaları ve taşıma kooperatifleri kalmaktadır.
- (27) Aşağıdaki tabloda lastik yenileme pazarında faaliyet gösteren üretici/sağlayıcı konumundaki teşebbüslerin satışlarının müşteri grupları bakımından adet bazında oransal dağılımına yer verilmektedir. Buna göre, genel olarak, teşebbüslerin satışlarının yaklaşık %90'ının bayiler aracılığıyla yapıldığı görülmektedir.

Tablo 4: Lastik Yenileme Pazarında Faaliyet Gösteren Üretici/Sağlayıcı Konumundaki Teşebbüslerin Satış Adetlerinin Müşteri Grupları Bakımından Dağılımı (%)

Teşebbüsler	2022			2023			2024 (İlk 8 Ay)		
	Bayi	Filo	Diğer ¹⁰	Bayi	Filo	Diğer	Bayi	Filo	Diğer
BRISA	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
MICHELIN	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
CONTINENTAL	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
AKO	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
PIRELLI	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
PROMETEON	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
GOODYEAR	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)
HANKOOK	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Kaynak: Cevabi Yazılar.

- (28) Aşağıdaki tabloda ise bayiler tarafından yapılan satışların müşteri grupları bakımından dağılımına yer verilmektedir.

¹⁰ Teşebbüsler tarafından satış yapılan müşteri grupları bayi ve filo olarak belirtilmiş olup ayrıca bu iki grup dışında kalan araç servisleri ve üreticiler gibi bazı gruplar bakımından da "Diğer" ifadesi kullanılmıştır.

Tablo 5: Bayiler Tarafından Yapılan Satışların Müşteri Grupları Bakımından Yüzelik Dağılımı (Adet Bazında %)

Teşebbüsler ¹¹	2022				2023				2024 (İlk 8 Ay)			
	Bayiler	Filo-Kurumsal Müşteri	Motorlu Taşıt Üreticileri ile Araç Servisleri	Diğer	Bayiler	Filo-Kurumsal Müşteri	Motorlu Taşıt Üreticileri ile Araç Servisleri	Diğer	Bayiler	Filo-Kurumsal Müşteri	Motorlu Taşıt Üreticileri ile Araç Servisleri	Diğer
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRISA ¹²	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL ^{13,14}	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR ^{15,16}	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK ¹⁷	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PIRELLI ^{18,19}	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PROMETEON ²⁰	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazılar.

- (29) Tablo 5'te yer verilen bilgiler kapsamında, yalnızca ağır ticari araç lastiklerinin dağıtımıyla iştigal eden PROMETEON haricindeki teşebbüslerin dağıtımını üstlendiği ürün gruplarının son üç yıl içerisinde düzenli olarak en az %(.....)'sının bayiler aracılığıyla satıldığı, buna karşılık filo satışlarında ise PROMETEON'un %(.....) satış oranı ile öne çıktığı, ilaveten teşebbüslerin motorlu taşıt üreticileri, araç servisleri, e-ticaret ve franchise gibi kanallar özelinde de sınırlı miktarlarda satışlarının bulunduğu görülmektedir.
- (30) Dosya kapsamındaki iddiaların odak noktasının lastik yenileme pazarı olduğu göz önüne alındığında, Türkiye'deki lastik üreticilerinin/sağlayıcılarının; binek/SUV, hafif/orta ticari (minibüs, kamyonet), ağır ticari (kamyon, tır/otobüs) ve forklift araç türlerine yönelik lastikler bakımından adet ve ciro bazında pazar paylarına aşağıda yer verilmektedir.

¹¹ MICHELIN tarafından; bayilerin satışları hakkında bilgi toplanamaması nedeniyle dağıtım kanalları bakımından sağlıklı bilgi sunulamadığı, ancak satış kanalları arasında perakende satışların öne çıktığının tahmin edildiği ifade edilmiştir. Bu nedenle tabloda MICHELIN'e ait veriler yer almamaktadır.

¹² BRISA tarafından gönderilen bilgilerde kurum satışları "diğer" kategorisi altında tasnif edilmiş olup, bu kategori altında ayrıca Kinesis distribütörleri, araç servisleri ve e-ticaret kanalları da yer almaktadır.

¹³ CONTINENTAL tarafından binek araç lastikleri ile ağır ticari araç lastikleri hakkında ayrı ayrı bilgi sunulmuş olup, tabloda bu bilgiler bir arada yer almaktadır.

¹⁴ CONTINENTAL tarafından toptancı bayiler ile perakendeci bayilere yapılan satışlar ayrı ayrı bildirilmiş olup, (.....)

¹⁵ GOODYEAR tarafından filolara ve araç servislerine yapılan satışlar bir arada sunulmuştur.

¹⁶ GOODYEAR tarafından toptancı bayiler ile perakendeci bayilere yapılan satışlar ayrı ayrı bildirilmiş olup, (.....)

¹⁷ HANKOOK'un Euromaster servis ağı, franchise bayi kanalı ve çevrim içi satışları "diğer" kategorisi altında yer almaktadır.

¹⁸ PIRELLI'nin çevrim içi satışları, Kıbrıs satışları ve fabrika mağazası satışları "diğer" kategorisi altında yer almaktadır.

¹⁹ PIRELLI tarafından toptancı bayiler ile perakendeci bayilere yapılan satışlar ayrı ayrı bildirilmiş olup, (.....)

²⁰ PROMETEON tarafından sunulan veriler yıllar özelinde ayrıştırılmamış olup, 2022 yılında düzenlenen GFK Raporu doğrultusunda yapılan tahminlere dayanmaktadır.

Tablo 6: Türkiye'de Binek/SUV Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Adet Bazlı Pazar Payları

Binek/SUV	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PIRELLI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	15.843.851	100,00	18.177.384	100,00	18.746.650	100,00	8.910.781	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 7: Türkiye'de Binek/SUV Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Ciro Bazlı Pazar Payları

Binek/SUV	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PIRELLI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	13.891.521.026	100,00	22.212.315.172	100,00	35.551.346.234	100,00	20.078.101.844	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 8: Türkiye'de Hafif/Orta Ticari Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Adet Bazlı Pazar Payları

Hafif/Orta Ticari	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PIRELLI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	3.028.841	100,00	2.794.628	100,00	2.542.395	100,00	1.129.074	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 9: Türkiye'de Hafif/Orta Ticari Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Ciro Bazlı Pazar Payları

Hafif/Orta Ticari	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PIRELLI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	3.443.441.364	100,00	4.546.647.578	100,00	6.249.132.489	100,00	3.232.674.941	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 10: Türkiye'de Ağır Ticari Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Adet Bazlı Pazar Payları

Ağır Ticari	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PROMETEON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	2.780.166	100,00	2.808.512	100,00	2.295.653	100,00	955.839	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 11: Türkiye'de Ağır Ticari Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Ciro Bazlı Pazar Payları

Ağır Ticari	2022		2023		2024		2025 (İlk 6 Ay)	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HANKOOK	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PROMETEON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	2.780.166	100,00	2.808.512	100,00	2.295.653	100,00	955.839	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 12: Türkiye'de Endüstriyel Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Adet Bazlı Pazar Payları

Endüstriyel	2022		2023		2024	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ANLAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLLAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PROMETEON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PUMALAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEHA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TATKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	155.274	100,00	150.863	100,00	141.392	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 13: Türkiye'de Endüstriyel Araç Lastikleri Yenileme Pazarında Ciro Bazlı Pazar Payları

Endüstriyel	2022		2023		2024	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ANLAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLLAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
GOODYEAR	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PROMETEON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PUMALAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SEHA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TATKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	2.526.817.655	100,00	3.538.945.722	100,00	4.769.611.189	100,00%

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 14: Türkiye'de Forklift Lastikleri Yenileme Pazarında Adet Bazlı Pazar Payları

Forklift	2022		2023		2024	
	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)	Adet	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLLAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PUMALAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TATKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	155.274	100,00	150.863	100,00	141.392	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

Tablo 15: Türkiye’de Forklift Lastikleri Yenileme Pazarında Ciro Bazlı Pazar Payları

Forklift	2022		2023		2024	
	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)
AKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BİLLAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BRİSA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CONTINENTAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MICHELIN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ÖZKA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PUMALAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TATKO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	388.157.140	100,00	539.361.422	100,00	141.392	100,00

Kaynak: Cevabi Yazılar

- (31) Sektörün yapısına bakıldığında, lastik yenileme pazarında pazara giriş engeli olarak yüksek sermaye ihtiyacı, ürün geliştirme ve üretim teknolojilerine bağlı maliyet avantajı, yaygın dağıtım ağının kurulu olması, güvenlik parçası olması sebebiyle marka imajı, ürün kalitesi ve satış sonrası hizmetlerin kalitesi gibi farklı unsurlar yer almaktadır. Bir diğer giriş engeli ise, Resmi Gazete’de yayımlanan “İthalat Rejimi Kararına Ek Karar Başlıklı Bakanlar Kurulu Kararı²¹” ile Uzak Doğu’dan ithal edilen lastiklere yönelik olarak ilave gümrük vergisi getirilmesidir. Bu doğrultuda başta Çin ve Güney Kore gibi ülkelerden lastik tedariki gerçekleştirilmek istendiğinde ek gümrük vergisinin ödenmesi gerekmektedir.
- (32) OE pazarında ise yeni üretilen araçlarda kullanılan lastiklerin satışı OEM’ler kanalına yapılmaktadır. Bu sebeple otomotiv sektörü ile paralel bir süreç işleyen OE pazarında üretilen lastikler, OEM’lerin aracın geliştirilmesi sürecinde belirlediği kriterler ve standartlar doğrultusunda araca uygun bir şekilde geliştirilmektedir. Söz konusu lastikler, lastik üreticileri tarafından araç üreticilerine doğrudan raftan tedarik edilmektedir. Bu durum da lastik üreticileri bakımından teknik bir giriş engeli olarak değerlendirilebilecektir.

I.3. İlgili Pazar

I.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (33) Rekabet hukuku kapsamında ilgili pazar tanımı teşebbüsler arasındaki rekabetin sınırlarını tespit etmekte kullanılan bir araç olup ilgili ürün pazarı ve ilgili coğrafi pazar olmak üzere iki temel boyuttan oluşmaktadır. Pazarı hem ürün hem de coğrafi bölge boyutlarıyla tanımlamaktaki amaç teşebbüslerin davranışlarını sınırlama ve etkin bir rekabetçi baskıdan bağımsız olarak davranmalarını önleme gücüne sahip rakiplerin ortaya çıkarılmasıdır. Bu pazarların belirlenmesinde temelde teşebbüslerin ürünlerinin ve hizmetlerinin arzı ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri bölgeler temel alınmakla birlikte, rekabet koşullarının ilgili bölge içinde homojen olması ve bu koşulların komşu bölgelerden kolayca ayrılacak ölçüde farklı olması da aranmaktadır.
- (34) İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz’un 3. paragrafında ilgili ürün pazarı “İlgili ürün pazarının tespitinde, birleşme veya devralma konusu olan mal veya hizmetlerle, tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal veya hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınır; tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilir.” şeklinde, ilgili coğrafi pazar ise “Teşebbüslerin mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli

²¹ Resmi Gazete’de yayımlanan 07.09.2016 tarihli ve 2016/9127 sayılı karar.

derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölgelerdir.” olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda, bir ürünün diğer bir ürünle aynı pazarda yer alabilmesi için bu ürünlerin tüketici gözünde nitelikleri, kullanım amaçları ve fiyatları açısından benzer olmaları ve birbirleriyle ikame edilebilmeleri gerekmektedir.

- (35) Dosya konusu iddialar bakımından tarafların temel faaliyet alanını lastik üretimi ve dağıtımını oluşturmaktadır. Daha önce belirtildiği gibi lastik sektöründe satış kanalları; araç üreticisi ve lastik üreticisi arasında doğrudan teknik ve ticari ilişkiler sonucunda satışların gerçekleştirildiği “OE pazarı” ve araçların üretildikleri esnada kullanılan lastiklerin değiştirilmesiyle gerçekleşen satışlardan oluşan ve lastiklerin üreticiden son kullanıcıya kadar birkaç kez alım satımının yapılabildiği “yenileme pazarı” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.
- (36) Bunun yanında pazardaki ürünler gerek kullanılan araçlara göre ebat ve taşıma kapasitesi yönünden gerekse tüketici tercihlerine göre performans gibi diğer değişkenlere bağlı olarak farklılaşmaktadır. Pazarda ticari kapasitesi önemli büyüklükte olan lastik türleri; binek araç lastikleri, hafif/orta ticari araç lastikleri, ağır ticari araç/otobüs lastikleri, tarım ve iş makinası lastikleri ile forklift lastikleri olarak sayılabilecektir. Lastik yenileme pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerden bazıları bu lastik türlerinin tamamının satışına yönelik faaliyet gösterirken bazıları ise lastik türlerinin bir kısmının satışına yönelik olarak faaliyetini sürdürmektedir.
- (37) Geçmiş tarihli Kurul kararlarında, ilgili ürün pazarları, lastik üretim ve dağıtım faaliyetleri bakımından her bir motorlu taşıt grubu için ayrı ayrı olmak üzere “*binek otomobil, hafif ticari araç, kamyon, otobüs ve tarım makineleri lastiği üretimi ve dağıtım pazarları*”²² olarak; lastik yenileme faaliyetleri bakımından ise yine her biri ayrı ayrı olmak üzere, “*binek araç, hafif/orta ticari araç (minibüs, kamyonet), ağır ticari araç (kamyon, tır)/otobüs, tarım ve iş makineleri lastik yenileme pazarları*”²³ olarak tanımlanmıştır. Dosya kapsamındaki iddiaların odak noktasının lastik yenileme pazarı olduğu göz önüne alınmak suretiyle, mevcut dosya bakımından ilgili ürün pazarı her biri ayrı pazar olmak üzere, “*binek/SUV araç lastik yenileme pazarı*”, “*hafif/orta ticari araç (minibüs, kamyonet) lastik yenileme pazarı*”, “*ağır ticari araç (kamyon, tır/otobüs) lastik yenileme pazarı*” ve “*forklift lastik yenileme pazarı*” olarak tanımlanmıştır.

I.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (38) Türkiye’de otomotiv sektöründe lastik üretimi ve dağıtım alanında faaliyet gösteren teşebbüslere yönelik yürütülen mevcut soruşturma bakımından, tarafların ticari faaliyetlerini tüm Türkiye genelinde bulunan dağıtım kanalları aracılığı ile gerçekleştirdiği dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar “*Türkiye*” olarak belirlenmiştir.

I.4. Değerlendirme

- (39) PROLAS bakımından dosya konusu iddia, teşebbüsün rakipleriyle rekabete hassas bilgi değişimi içinde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği. Bu kapsamda aşağıda öncelikle, anılan Kanun’un 4. maddesi kapsamında yapılan değerlendirmelere, ardından ise uzlaşma sürecine ve idari para cezasına ilişkin değerlendirmelere yer verilmektedir.

²² Kurulun 06.02.2013 tarihli ve 13-09/119-65 sayılı kararı.

²³ Kurulun 11.07.2007 tarihli ve 07-59/680-237 sayılı kararı.

I.4.1. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Değerlendirme

I.4.1.1. Bilgi Değişimine İlişkin Teorik Çerçeve

- (40) Rekabet hukuku bakımından en geniş haliyle bilgi değişimi, aynı endüstride faaliyet gösteren iki veya daha fazla teşebbüsün, tek yanlı yahut karşılıklı olarak, rekabetçi karar alma mekanizmalarına etki eden veya edebilecek her türlü ticari bilgiyi ve belgeyi paylaşması olarak tanımlanabilir. Bu tanım içerisinde; üretim ve satış miktarları, fiyat, talep, maliyet, müşteri bilgisi, kapasite durumu, yatırımlar, Ar-Ge faaliyetlerine ve sahip olunan teknolojiye yönelik bilgiler ve bununla bağlantılı her türlü veri girmektedir. Bununla beraber ilgili tanım ayrıca, firmaların gelecekte uygulamayı planladıkları fiyat, miktar ve yeni ürün veya kapasite değişikliklerine yönelik niyet beyanlarını da kapsamaktadır.
- (41) Bilgi paylaşımı; fiyat tespiti, müşteri paylaşımı, arzın kısıtlanması vb. şekildeki belli bir davranışa yönelik olarak teşebbüsler arasında yapılmış bir anlaşmanın ya da uyumlu eylemin unsuru, delili veya göstergesi olabileceği gibi; teşebbüsler arasındaki anlaşmanın veya uyumlu eylemin bizzatı konusu olabilmektedir.
- (42) Bu noktada önemle belirtmek gerekir ki rakip teşebbüsler arası her türlü bilgi paylaşımı, rekabet hukuku kapsamında endişe doğurabilecek nitelikte değildir. Örneğin bilgi değişimi, taraflar arasında bilgi asimetrisi sorununu ortadan kaldırmak suretiyle rekabet hukuku bağlamında etkinlik yaratabilecek ve teşebbüslerin, kendilerini rakipleriyle kıyaslamalarına imkân sağlayarak rekabet üzerinde olumlu etkiler de doğurabilecektir. Bunun yanı sıra, bilgi paylaşımı, teşebbüslerin; stoklarını azaltmasına, kolay bozulabilen ürünlerini tüketicilere daha hızlı ulaştırmasına ya da talebin istikrarsızlığından kaynaklı maliyetlerini düşürmesine de yardımcı olabilir. Araştırma maliyetleri azalan ve seçenekleri artan tüketiciler bu durumdan doğrudan fayda sağlayabilir.
- (43) Yoğunlaşmış bir yapı arz eden, homojen ürünlerin değişime konu olduğu, maliyetlerin benzer, arz ve talebin istikrarlı olduğu, yüksek giriş ve çıkış engellerinin bulunduğu, teşebbüsler arasında tekrarlanan etkileşimin var olduğu pazarlarda bilgi değişimi, teşebbüsler arasında ortak bir anlayışa ulaşmaya, ortak anlayıştan sapanları tespit etmeye ve cezalandırmaya böylelikle mevcut bir ortak anlayışı sürdürmeye imkân tanımaktadır. Nitekim bilgi alışverişi firmalar arası iş birlikçi sonuçların elde edilmesini zorlaştıran faktörlerin üstesinden gelmeye yardımcı olmaktadır.
- (44) Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuz'da (Yatay Kılavuz) bilgi değişimi, rekabeti kısıtlama amacı taşıyan bilgi değişimi ve rekabeti kısıtlama etkisi olan bilgi değişimi olmak üzere iki ayrı başlık altında incelenmektedir. Buna göre, rekabeti kısıtlama amacı olan bilgi değişimlerinin etkisine bakılmaksızın rekabeti kısıtladığı kabul edilmektedir. Bu çerçevede rakiplerin, gelecekte uygulamayı planladıkları fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgileri aralarında değişmesi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal olarak nitelendirilmektedir. Rekabeti kısıtlama amacı taşımayan bilgi değişimlerinin rekabet üzerindeki olası etkileri ise her somut olayın özellikleri çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, bilgi değişiminin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlama etkisinin bulunması için, fiyat, üretim miktarı, ürün kalitesi, ürün çeşitliliği veya inovasyon gibi rekabetçi parametrelerden en az biri üzerinde olumsuz etkisinin olması gerekmektedir. Yatay Kılavuz'da, bu etkinin değerlendirilmesi bakımından, "ilgili pazarın özellikleri" ile "bilgi değişiminin niteliği"nin ele alınması gerektiği belirtilmektedir.

- (45) Pazarın yapısı bakımından ilk olarak pazarın şeffaflığının incelenmesi gerekmektedir. Yatay Kılavuz'da pazarın şeffaflığı artıka, bilgi değişiminin rekabet karşıtı etkilerinin daha fazla olacağına dikkat çekilmekte ve bilgi değişimi öncesindeki ve sonrasındaki pazar şeffaflığının karşılaştırılması önerilmektedir. Bu çerçevede, pazardaki şeffaflığı artırmayan bilgi değişimlerinin rekabeti kısıtlama ihtimalinin düşük olduğu belirtilmektedir. Pazarın yapısı bakımından, pazarın yoğunlaşma derecesinin ve karmaşıklığının da ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Nitekim yoğunlaşmanın az olduğu ve pazarın karmaşık olduğu durumlarda, rakiplerin iş birliğine gitmesinin zor olduğu kabul edilmektedir. Bunların yanı sıra, pazarın istikrarlı yapıda seyrettiği hallerde veya teşebbüslerin maliyet, talep, pazar payları, ürün yelpazesi ve kapasite ağılarından birbirine benzer olduğu durumlarda, bilgi değişiminin koordinasyonu kolaylaştırması söz konusu olabilmektedir. Bilgi değişiminin niteliği bakımından ise, paylaşılan bilginin rekabete duyarlı (stratejik) olup olmadığı ön plana çıkmaktadır. Yatay Kılavuz'da, fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliğine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, Ar-Ge programlarına ilişkin bilgilerin ve benzeri bilgilerin rekabete duyarlı bilgi olduğu belirtilmektedir. Genel olarak, fiyat ve miktara ilişkin veriler, stratejik niteliği en yüksek olan bilgiler olarak kabul edilirken; maliyetlere ve talebe ilişkin bilgiler stratejik nitelik bakımından ikinci derecede yer almaktadır. Ayrıca, toplulaştırılmış, geçmiş tarihli ve kamuya açık bilgilerin paylaşılması şeklinde gerçekleşen bilgi değişimlerinin rekabet üzerindeki etkisinin, aksi şekilde gerçekleşen bilgi değişimlerine göre daha sınırlı kaldığı dile getirilmektedir. Bunların yanı sıra, bilgi değişiminin sıklığı ile bilgi değişiminin kamuya açık olup olmadığının da değerlendirmede göz önünde bulundurulması gerekmektedir.
- (46) Teşebbüsler birçok şekilde bilgi değişiminin tarafı olabilmektedirler. İki veya daha fazla teşebbüsün tek taraflı duyurular yoluyla ya da karşılıklı olarak rekabete hassas bilgilerini değiştirmeleri doğrudan bilgi değişimine örnek oluştururken; teşebbüs birlikleri, pazar araştırma şirketleri veya somut olaya göre alt veya üst pazarda yer alan üçüncü kişi teşebbüsler aracılığıyla rekabete hassas bilgilerin paylaşımı dolaylı bilgi değişimine örnek oluşturmaktadır. Gerek doğrudan gerekse dolaylı olsun, aynı sonuca ulaşmak koşuluyla, değiştirilen bilginin önemi nispetinde bilgi değişimi, genellikle aynı perspektifte ele alınmaktadır.

I.4.1.2. PROLAS Hakkında Elde Edilen Belgeler ve Bu Belgelere İlişkin Değerlendirme^{24, 25}

Bulgu 176 ve Bulgu 177

- (47) ABDULLAH ÖZDOĞAN'da yapılan yerinde incelemede, rakipler arasında bilgi değişimi yapıldığına işaret eden yazışmalar içeren "Ankara Gücü :)" isimli bir WhatsApp grubu tespit edilmiştir. Söz konusu WhatsApp grubunun katılımcıları BRİSA bayileri olan ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi (.....), ÖZCANLAR LASTİK (.....), PROLAS yetkilisi (.....), MODÜL yetkilisi (.....) ile BRİSA Bölge Satış Sorumluları (.....), (.....), (.....) ve (.....)'dir. WhatsApp grubundaki yazışmalar aşağıda örneklendirilmektedir:

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (19.06.2018):

²³ PROLAS hakkında elde edilen belgelere, soruşturma bildirimindeki numaralar korunarak yer verilmiştir.

²⁵ Yazışmalarda yer alan ifadeler, belgelerin aslına sadık kalmak amacıyla herhangi bir düzeltme yapılmaksızın orijinal haliyle alınmıştır.

“(İskonto oranlarının yer aldığı bir görsel paylaşmıştır.)

Bu oranlar üzerinden yorumları yapıp bir orta yok bulabilirsek ; her zaman olduğu gibi Ankara toptan piyasasında tek iskonto ile ilerleyebiliriz diye düşünüyorum

Değerlendirmelerinize sunarım

Burada kritik nokta : tali noktalara biz sana (.....) (lastiğim) karlılık sağlıyoruz , (.....) puanı müşteriye vereceksin demek

Bir de (.....) puanı Haziran sonuna kadar ÖN SİPARİŞ VERENE veriyoruz , sonraki siparişlerinizde bu (.....) puanı alamayacaksınız demeliyiz diye düşünüyorum”

...

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi) (23.07.2018):

“Perakende bayilerin alım primi %(.....)

Satış primi verilmiyor burada göz önünde bulundurmamız lazım

Dayton markasını alt markalarla rekabette kullanıyoruz , fiyatlarımız yüksek kalmamalı benim fikrim bu yönde

Lastiğimlerde %(.....) Tali satıcılar %(.....) Yapalım derim”

...

(.....) (PROLAS yetkilisi):

“Lastiğim (.....) Tali satıcı (.....)”

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“(.....) abi sen de (.....) lastiğim demiş oluyorsun”

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“Ls-bs ile alım vadesi aynı oluyor zaten diyorsun”

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi):

“%(.....) 8. Ay olanlar benzer olmuyor ama 9 ay sevkler aynı oluyor”

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“O zaman herkes talisatıcı (.....) , lastiğim (.....) iskontoda hemfikir gibi”

...

(.....) (PROLAS yetkilisi) (28.08.2018):

“(.....) yapalım kampanya fatura ibrazlarında (.....) yapalım

(.....) yapıp , sonradan Brisa'dan ne alabildiğimize bakıp , sezonda bir takım bölgesel kampanyalar (fatura ibrazlı da olabilir tabi ki) yapalım derim

Ok”

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“(.....) yapmak demek , önceki topladığımız siparişlere % (.....) zam yapmak anlamına geliyor

Bu da bayram öncesi söylemlerimiz ile örtüşü”

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (17.01.2019):

“(Excel tablosu görseli paylaşmıştır.)

Günaydın herkese

Paylaştığım gibi toptan kanala satış yapmayı planlıyorum

Benzer noktada buluşmak adına öneri ve fikir paylaşmak isteyen var mı?

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi):

“Fiyatlarımız şu an çok yüksek kalıyor bence beklemelisin , bu fiyatlarla gittiğinde başka markalardan alıma yönelebilir müşterilerin”

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“15 şubatta daha da artıracamız diyor Brisa”

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi):

“Diğer markalar bu fiyat seviyelerinde dururlarsa zam olma ihtimali yok bence”

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“Siz ne zaman çıkmayı düşünüyorsunuz peki?”

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi):
"Fiyatlarımız makul seviyeye geldiğinde"

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (23.02.2019):
"İskontoları nasıl yaptınız?"

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi):
"Kampanya olan lastiklerde sabit fiyat , diğerlerinde skalaya bağlı (.....) arası iskontolu olarak düşünülüyoruz"

(.....) (BRİSA Bölge Satış Sorumlusu):
"Herkes merhaba. (.....) bey merhaba ekledim (.....) beyi"

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):
"Skalaya bağlı derken?
(.....)lastiğim mi yani?"

(.....) (ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi):
"Evet"

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (02.05.2019):
"205/55R16 ile ilgili açıklanan kampanyayı sanırım duydunuz
Bu ürünü toptan kanala tek fiyat ile çıkmayı yararlı buluyorum
Fikirler?
Bu arada Brisa yöneticilerimiz
% (.....) lastiğim primi bu ürün için ödenecek mi acaba?"

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (15.08.2019):
"(Excel tablosu görseli paylaşmıştır.)
Bölgesel bütçe desteği (varsa) hariç kışlık için benim çıkmayı planladığım iskonto oranları bu şekilde
Pazartesi çıkıp , Ağustos sonuna kadar sipariş süresi vermeyi düşünüyorum
Bu oranlar listeden % (.....) karlılığa ve vadeli alıma göre hesaplanmıştır"

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (16.09.2019):
"Herkes merhaba
Toptan siparişlerini sanırım yarın toplamaya başlayacağız
Ben liste olarak temmuz yerine eylül listesini baz alalım istiyorum
Böylece yüksek iskonto oranıyla bir cazibe yaratırız
Diğer taraftan adamlar kış boyu kullanacağı listeden kaçılı aldıklarını bilirler
Paylaştığım tabloda (.....) iskonto oranı ve bu iskonto oranının sağladığı kar marjları var
Marjlar liste değil satış fiyatından"

...

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi) (04.03.2020):
"Bugün bizim tali nokta (.....)'a gittim
Konuştuğumuz gibi lassa (.....) , bridgestone (.....) dedim
Dalga mı geçiyorsun bizim aşağı taraftaki arkadaş 700 lastiği bu koşullarla aldı , hatta bu kağıdı da o yazdı dediler
Kimsenin ticaretine ve kazancına karışmak bana düşmez ama..
Ya konuştuğumuz gibi satılmıyor ya da alan aldığı gibi değil gönlünden geçtiği gibi aldım diyor
Çözemedim
Sonuç adamlar (.....)'lü veriyorsan sipariş verelim yoksa sağlık olsun dedi bana
Söyledikleri gerçekse , şeffafça paylaşırsanız sevinirim"

- (48) Alıntılanan yazışmalar çerçevesinde, "Bu oranlar üzerinden yorumları yapıp bir orta yok bulabilirsek ; her zaman olduğu gibi Ankara toptan piyasasında tek iskonto ile

ilerleyebiliriz diye düşünüyorum”, “O zaman herkes talisatıcı (.....) , lastiğim (.....) iskontoda hemfikir gibi”, “Benzer noktada buluşmak adına öneri ve fikir paylaşmak isteyen var mı?”, “Siz ne zaman çıkmayı düşünürsünüz peki?”, “Bu ürünü toptan kanala tek fiyat ile çıkmayı yararlı buluyorum Fikirler?”, “Ya konuştuğumuz gibi satılmıyor ya da alan aldığı gibi değil gönlünden geçtiği gibi aldım diyor” gibi ifadeler dikkate alındığında, gruba üye bayiler arasında rekabeti kısıtlayıcı şekilde fiyat, zam oranı ve iskonto gibi rekabet parametrelerine ilişkin bilgilerin karşılıklı olarak paylaşıldığı ve ortak bir anlayışa ulaşılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Bu paylaşımların neticesinde teşebbüslerin birbirlerinin önemli rekabet parametrelerine ilişkin bilgiler edindikleri, pazarın bu şekilde yapay bir şekilde şeffaflaştırıldığı ve bu itibarla anılan konuşmalardaki eylemlerin rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişimi niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir.

Bulgu 178

- (49) ABDULLAH ÖZDOĞAN’da yapılan yerinde incelemede rakipler arasında rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişiminde bulunulduğuna işaret eden yazışmaları içeren “ANK TPT KNL” isimli bir WhatsApp grubu tespit edilmiştir. Söz konusu WhatsApp grubunun katılımcıları ABDULLAH ÖZDOĞAN yetkilisi (.....), ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi (.....), PROLAS yetkilisi (.....), CENGİZLER yetkilisi (.....), GÜRLAS yetkilisi (.....) ve BRİSA Bölge Satış Sorumlusu (.....) ve (.....)’dur. Söz konusu WhatsApp grubunda 08.08.2016 tarihinde gerçekleşen yazışmada aşağıdaki ifadeler kullanılmıştır:

(...)

(.....) (ÖZCANLAR LASTİK yetkilisi):

“Ne oldu , kim hangi şartlarla sipariş topluyor?

O kadar bir araya geldik , yine herkes bildiği gibi mi ilerliyor?

Yoksa kimse piyasaya çıkmadı , ortak karar oluşsun diye mi bekleniyor?”

(.....) (CENGİZLER yetkilisi):

“Ben ortak kararı bekliyorum:)”

(.....) (MODÜL yetkilisi):

(.....) Bey merhaba P.tesi telefonda konuştuğumuz gibi Sizin net fiyat yaklaşımınız için diğer arkadaşların endişeleri vardı. O yüzden alım listesinden iskonto yapma yönünde aynı sonuca çıkan diğer yöntemi kullanmayı tercih ediyorlar.”

- (50) Alıntılanan yazışmalar çerçevesinde, “Ne oldu , kim hangi şartlarla sipariş topluyor? O kadar bir araya geldik , yine herkes bildiği gibi mi ilerliyor? Yoksa kimse piyasaya çıkmadı , ortak karar oluşsun diye mi bekleniyor?”, “Ben ortak kararı bekliyorum:)” şeklindeki ifadelerin rekabet karşıtı uygulamanın varlığını kanıtlar nitelikte olduğu ve gruba üye bayiler arasında rekabet parametrelerine ilişkin hassas bilgilerin sorulduğu ve bunların rakiplerden elde edilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, teşebbüslerin rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişiminde buldukları değerlendirilmektedir.
- (51) Yukarıda yer verilen bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde, ÖZCANLAR LASTİK, ABDULLAH ÖZDOĞAN ve PROLAS’ın hem “Ankara Gücü :)” isimli hem de “ANK TPT KNL” isimli WhatsApp gruplarına; MODÜL’ün sadece “Ankara Gücü :)” isimli WhatsApp grubuna; CENGİZLER ve GÜRLAS’ın ise sadece “ANK TPT KNL” isimli WhatsApp grubuna üye oldukları anlaşılmaktadır. Uzlaşma tarafı PROLAS’ın üye olduğu iletişim gruplarının isimleri, grup üyeleri ve grupta yapılan rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki ilk ve son yazışmaların tarihleri ile birlikte aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Tablo 16: Ankara Bayileri Arasındaki Yazışmaların Bulunduğu Whatsapp Grupları

Grubun İsmi	Gruba Üye Bayiler	İlk ve Son Yazışma Tarihleri
"Ankara Gücü :)"	ABDULLAH ÖZDOĞAN, ÖZCANLAR LASTİK, PROLAS, MODÜL	19.06.2018 – 04.03.2020
"ANK TPT KNL"	ABDULLAH ÖZDOĞAN, ÖZCANLAR LASTİK, PROLAS, CENGİZLER, GÜRLAS	08.08.2016

- (52) Yukarıda yer verilen Bulgu 176, Bulgu 177 ve Bulgu 178 bir bütün olarak değerlendirildiğinde; PROLAS ile rakiplerinin fiyat, zam oranı ve zamanı, iskonto bilgilerini birbirleri ile paylaştıkları, rakibe ilişkin anılan stratejik bilgileri edinen teşebbüslerin kendi satış stratejilerini bu bilgilerden bağımsız olarak belirleyemeyeceği gibi bunun ötesinde anılan teşebbüslerin ilgili rekabet parametrelerini birbiriyle paylaşarak ortak bir karara varmaya çalıştıkları değerlendirilmektedir. Bu çerçevede PROLAS'ın 08.08.2016 ila 04.03.2020 tarihleri arasında rakipleriyle rekabete hassas bilgi değişiminde bulunmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ilk fıkrasında sayılan şartları sağlamayan söz konusu eyleme bireysel muafiyet tanınması da mümkün görülmemektedir.

I.4.2. Uzlaşma Sürecine ve İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (53) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası; "*Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir.*" hükmünü amirdir.
- (54) 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Ceza Yönetmeliği) "*İdari para cezasının belirlenmesine ilişkin ilkeler*" başlıklı 4. maddesine göre, idari para cezası belirlenirken öncelikle temel ceza oranı hesaplanmakta; ardından anılan Yönetmelik'in 6. ve 7. maddelerinde düzenlenen ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar göz önünde bulundurularak temel para cezası artırılmakta ve/veya cezadan indirim yapılmaktadır.
- (55) Ceza Yönetmeliği'nin temel ceza oranını düzenleyen 5. maddesinin birinci fıkrasında "*Temel ceza oranı, başlangıç ceza oranına, koşulları bulunuyorsa, ihlalin süresi nedeniyle artırım yapılarak tespit edilir.*" hükmü yer alırken ikinci fıkrasında ise "*Başlangıç ceza oranı, özellikle, ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığı gözetilmek suretiyle belirlenir.*" hükmü yer almaktadır. Anılan maddenin üçüncü fıkrasında ise ihlalin süresinin temel ceza oranının tespitinde ne şekilde dikkate alınacağı öngörülmektedir. Belirtilen hükme göre temel ceza oranı; bir yıldan uzun iki yıldan kısa süren ihlallerde beşte biri oranında, iki yıldan uzun üç yıldan kısa süren ihlallerde beşte ikisi oranında, üç yıldan uzun dört yıldan kısa süren ihlallerde beşte üçü oranında, dört yıldan uzun beş yıldan kısa süren ihlallerde beşte dördü oranında ve beş yıldan uzun süren ihlallerde ise bir katı oranında artırılmaktadır.
- (56) Son olarak, Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesinde ağırlaştırıcı unsurlar; 7. maddesinde ise hafifletici unsurlar sayılmaktadır. Ceza Yönetmeliği'nin 4. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, belirlenen temel ceza oranı üzerinden öncelikle varsa ağırlaştırıcı unsurlar uygulanarak ceza artırılmakta; ardından hafifletici unsurların varlığı hâlinde temel ceza

oranı veya 6. madde uyarınca hesaplanan ağırlaştırılmış ceza oranı üzerinden indirim yapılmaktadır.

- (57) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin beşinci fıkrasında "Soruşturmaya başlanmasından sonra Kurul, ilgililerin talebi üzerine veya resen, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usuli faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını göz önüne alarak uzlaşma usulünü başlatabilir. Kurul, hakkında soruşturma başlatılan ve ihlalin varlığı ile kapsamını kabul eden teşebbüs veya teşebbüs birlikleri ile soruşturma raporunun tebliğine kadar uzlaşabilir.", altıncı fıkrasında "Bu çerçevede Kurul, hakkında soruşturma açılan taraflara, ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettikleri bir uzlaşma metni sunmaları için kesin bir süre verir. Verilen süre geçirildikten sonra yapılan bildirimler dikkate alınmaz. İhlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla soruşturma sonlandırılır." ve yedinci fıkrasında "Uzlaşma usulü sonucunda idari para cezasında yüzde yirmi beşe kadar indirim uygulanabilir." hükümleri yer almaktadır.
- (58) Uzlaşma Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasında ise "Soruşturma tarafları uzlaşma taleplerini yazılı olarak Kuruma iletir. Kurul, 4 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki hususları dikkate alarak bu talebi kabul veya ret edebileceği gibi varsa diğer tarafların da uzlaşma görüşmelerine davet edilmesine karar verebilir." düzenlemesi bulunmaktadır.
- (59) Bu kapsamda, PROLAS tarafından 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca uzlaşma usulünün başlatılmasına dair başvuruda bulunulmuştur. Kurulun uzlaşma başvurusunun kabulüne ilişkin 25-40/946-M sayılı kararı uyarınca, 24.10.2025 tarihinde Kurum merkez binasında PROLAS ile uzlaşma görüşmesi gerçekleştirilmiştir.
- (60) Uzlaşma Yönetmeliği'nin 6. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yapılan görüşmede; ihlal isnadına dayanak oluşturan belgelere Soruşturma Bildiriminde yer verildiği belirtilerek, teşebbüse iddiaların içeriği, isnat edilen ihlalin niteliği, kapsamı ve süresi, sürecin uzlaşma ile sonuçlanması halinde uygulanabilecek indirim oranı ve verilebilecek idari para cezası aralığı hakkında bilgi verilmiştir.
- (61) PROLAS ile gerçekleştirilen uzlaşma görüşmesi ve teşebbüsün uzlaşma sürecinin devamı yönündeki talebi üzerine, 06.11.2025 tarihli ve 25-41/1012-MUA sayılı uzlaşma ara kararı alınmıştır. Söz konusu kararda, soruşturma sürecinin uzlaşma ile neticelenmesi halinde;
1. "Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti.nin bilgi değişiminde bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
 2. Bu nedenle, Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti.ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (c) bendi ve 7. maddesi uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden % (.....) oranında olmak üzere 5.486.776,46-TL idari para cezası uygulanmasına,
 3. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin yedinci fıkrası ve "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik" in 4. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca uzlaşma usulü

sonucunda teşebbüse verilecek idari para cezasında %25 oranında indirim uygulanmasına,

4. *Bu kapsamda uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden nihai olarak %(.....) oranında ve 4.115.082,35-TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,*
5. *Uzlaşma Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, uzlaşma metninin Kuruma gönderilebilmesi için işbu ara kararın tebliğinden itibaren anılan teşebbüse 3 gün süre verilmesine,*
6. *Uzlaşma metninin süresi içinde gönderilmemesi halinde, Kurulun işbu ara kararıyla bağlı olmadığına”*

karar verilmiştir.

- (62) Bahse konu ara kararda ceza oranı belirlenirken yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alınarak, PROLAS'a verilecek başlangıç ceza oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasında ise, ihlalin süresinin temel para cezasının tespitinde dikkate alınacağı öngörülmektedir. Dosya mevcudundaki bilgiler ve belgeler ışığında ihlalin başlangıcına esas alınabilecek ilk belgenin tarihinin 08.08.2016, son belgenin tarihinin ise 04.03.2020 olduğu, dolayısıyla ihlalin süresinin üç yıldan uzun dört yıldan kısa olduğu tespit edildiğinden başlangıç ceza oranı, ihlalin süresi nedeniyle beşte üç oranında artırılmıştır. Dolayısıyla temel ceza oranı %(.....) olmuştur.
- (63) Dosya kapsamında Ceza Yönetmeliği'nin 6. maddesi anlamında bir ağırlaştırıcı unsur bulunmamaktadır. Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesi uyarınca, temel ceza oranı %(.....) oranında indirilmiştir. Bu çerçevede, uzlaşma indirimi öncesinde teşebbüse uygulanacak para cezası oranı %(.....) olarak belirlenmiştir.
- (64) Uzlaşma Yönetmeliği'nin 8. maddesinin birinci fıkrasında;
- “1) Uzlaşma tarafı, uzlaşma ara kararında bildirilen hususları kabul etmesi halinde, aşağıdaki unsurları içeren bir uzlaşma metnini sunar:*
- a) *Uzlaşma tarafının ihlalin varlığını ve kapsamını kabul ettiğine dair açık beyanı,*
 - b) *Kurulun uzlaşma tarafına ihlal nedeniyle verebileceği azami idari para cezası oranı ve miktarı ile tarafın uzlaşma usulü çerçevesinde bu ceza oranını ve miktarını kabul ettiği,*
 - c) *Uzlaşma tarafının hakkındaki iddialar konusunda yeterli derecede bilgilendirildiği ve kendi görüşlerini ve açıklamalarını aktarmak için tarafa yeterli imkân tanındığı,*
 - ç) *İdari para cezasının ve uzlaşma metninde yer alan hususların uzlaşma tarafınca dava konusu yapılamayacağı.”*

hükmüne yer verilmiştir.

- (65) Uzlaşma ara kararına istinaden PROLAS tarafından süresi içinde sunulan uzlaşma metninde mezkûr kararda belirtilen hususlar kabul edilerek, teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmanın uzlaşma ile sonlandırılması talep edilmiştir. PROLAS tarafından süresi içinde gönderilen uzlaşma metninin Uzlaşma Yönetmeliği'nin 8. maddesinin birinci fıkrasında yer alan tüm unsurları içerdiği tespit edilmiştir.

- (66) Uzlaşma Yönetmeliği'nin 9. maddesinin birinci fıkrasında ise; “*Uzlaşma metninin Kurum kayıtlarına girmesinden itibaren on beş gün içinde, Kurul tarafından ihlal tespitinin ve idari para cezasının yer aldığı bir nihai kararla ilgili taraf bakımından soruşturma sonlandırılır.*” denilmektedir.
- (67) Yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, Kurulun yukarıda belirtilen uzlaşma ara kararı ile PROLAS tarafından sunulan uzlaşma metni çerçevesinde Ceza Yönetmeliği kapsamında hesaplanan idari para cezasının %25 oranında indirilmesi, teşebbüse 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden %(...) oranında idari para cezası uygulanması ve soruşturmanın PROLAS bakımından uzlaşma usulü ile sonlandırılması sonuçlarına varılmıştır.

H. SONUÇ

- (68) Rekabet Kurulunun 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararı ile açılan soruşturma kapsamında verilen 25-41/1012-MUA sayılı uzlaşma ara kararına istinaden Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından gönderilen uzlaşma metni; 13.11.2025 tarihinde 76621 sayı ile süresi içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Uzlaşma metinlerinde ihlalin varlığı ve kapsamı ile uzlaşma ara kararlarında öngörülen azami idari para cezası oranı ve tutarı teşebbüs tarafından açıkça kabul edilmiş olup
1. Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti.nin bilgi değişiminde bulunarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği,
 2. Bu nedenle, Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti.ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik”in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (c) bendi ve 7. maddesi uyarınca 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden %(...) oranında olmak üzere 5.486.776,46-TL idari para cezası uygulanmasına,
 3. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin yedinci fıkrası ve “Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik”in 4. maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse verilecek idari para cezasında %25 oranında indirim uygulanmasına,
 4. Bu kapsamda uzlaşma usulü sonucunda teşebbüse 2023 yılı gayrisafi geliri üzerinden nihai olarak %(...) oranında ve 4.115.082,35-TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,
 5. Böylece Rekabet Kurulunun 21.11.2024 tarihli ve 24-49/1091-M sayılı kararı uyarınca yürütülmekte olan soruşturmanın Prolas Otom. Nak. Hırdavat San. ve Tic. Ltd. Şti. bakımından uzlaşma usulü ile sonlandırılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.